

M^m

BİLANÇO

TÜRMOB AYLIK YAYIN ORGANI • SAYI : 151 • MAYIS 2009 5 5.00 TL • ISSN:1307-6620

- *İşsizlik sağlık sigortasını ve emeklilik hakkını olumsuz etkileyecek*
- *Ön denetim yeniden yürürlüğe konulmalı*
- *KOBİ birleşmelerine teşvik*
- *Kriz derinleşiyor, ekonomi 2011'de de küçülebilir*

ISSN 1307-6620

Ekonomik Rapor

Sahibi

Dr. Masum TÜRKER

Genel Yayın Yönetmeni

Nail SANLI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Ali Ekber DOĞANOĞLU**Yayın Kurulu**

Nail SANLI

Ali E. DOĞANOĞLU

Ahmet FETTAHOĞLU

Yıldız ÖZTÜRK

TÜRMOBBasın Yayın Dağıtım İşletmesi
tarafından yayınlanmaktadır

Yayın Türü : Yaygın süreli

Yönetim Yeri

Gençlik Caddesi No:107

06570 Anıttepe - ANKARA

Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)

Fax: (0.312) 232 50 73

http: www.turmob.org.tr

e-mail:alid@turmob.org.tr

Baskı

Gurup Matbaacılık A.Ş.

İstanbul Yolu Trafo Karşısı

Varlık/ANKARA

Tel: (0.312) 384 73 44

Basım Tarihi : 08 Mayıs 2009

Basım Yeri : Ankara

ISSN : 1307-6620

Dergide yayınlanan yazıların yayın hakkı

Bilanço Dergisi'ne aittir.Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya
tamamı alıntı yapılamaz**Gelir Vergisi değişiyor;****Sorunlar çözülür mü?**

Uzun süredir hazırlıkları devam eden ve Gelir Vergisi Kanunu'nda önemli değişiklikler yapacak olan düzenlemede son aşamaya yaklaşıldı. Önümüzdeki günlerde TBMM gündemine gelmesi beklenen Kanun Tasarısı veraset vergisini kaldırıyor. Kentsel rantlar ise vergilendiriliyor. Kentsel rantlardan elde edilen kazançlar kademeli olarak gelir vergisine tabi olacak.

Türk vergi sisteminin kanayan yarası olan basit usul sorunu ise yine çözümsüz kaldı. Basit usule tabi olup kazanç seviyesi yüksek olan mükellefler gerçek usule geçecek. Ancak getirilecek istisnalar ve küçük esnaf belgesi, yıllık kazanç tutarı gibi uygulamalarla kayıt ve belge düzeni yine kanayan yara olmaya devam edecek.

Fiili olarak uygulanmakta olan beyanname ön kontrol sistemi yasal hale getirilecek. Bugüne kadar uygulamada vergini arttır diye geri çevrilen beyanlar, düzenleme kabul edilirse yasal çerçeveye kavuşacak. Ancak vergi sisteminde büyük sorunlar ve hukusal tartışmaları da beraberinde getirecek.

Vergi dilimlerinin dörtten üçe çekilmesi ve oranın yüzde 10'dan başlaması taslaktaki olumlu düzenlemelerden biri olarak yer alıyor

Gelir Vergisi Kanunun'da önümüzdeki günlerde önemli değişiklikler yapılacaktır. 1980 yılından buyana yapılan

210'un üzerindeki değişiklik vergi sisteminin sorunlarını çözmedi.

Bundan sonra çözülür mü?

Yaşayıp göreceğiz.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağınızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik.

Gelecek sayımızda

buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI
Genel Başkan Yardımcısı

TÜRMOB Genel Başkanı Türker;

İşsizlik sağlık sigortasını ve emeklilik hakkını olumsuz etkileyecek

TÜRMOB Genel Başkanı Dr. Masum Türker, işsizliğin Türkiye'nin birinci öncelikli sorunu haline geldiğini söyledi. Türker, işsizliğin sosyal güvenlik sistemine de çok olumsuz yansımaları olduğunu belirterek aktüeryal dengedeki bozulmanın sağlık sigortasını ve emeklilik hakkını olumsuz etkileyeceğini söyledi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan 2009 yılı Ocak ayı hanehalkı işgücü araştırması sonuçları işsizliğin adeta patladığını gösteriyor. 2008 yılı aynı döneminde yüzde 11,6 olan işsizlik oranı 2009 yılı Ocak ayında yüzde 15,5'e yükseldi. Genç nüfusta işsizlik oranı yüzde 28'ler seviyesine çıkarken, istihdam oranı yüzde 39'a geriledi.

TÜİK tarafından açıklanan Hanehalkı İşgücü Araştırması 2009 Ocak dönemi sonuçlarını değerlendiren TÜRMOB Genel Başkanı Türker, "Yaşanan ekonomik krizle birlikte işsizlik ülkemizin acilen çözülmesi gereken temel sorunu haline gelmiştir. Çalışabilir nüfusun sürekli artış göstermesi ancak bu nüfusa istihdam yaratılmaması işsizlik sorununu içinden çıkılmaz bir hale getirmiştir.

İşsizlik oranındaki tarihi artışta, küresel krizin Türkiye'ye yansımaları, iç ve dış talebin azalması, yatırım talebinin düşmesi, ekonomik faaliyetlerin hacmindeki daralma başta gelen faktörlerdir."

TÜRMOB Genel Başkanı Türker, işsizliğin sosyal güvenlik sistemini de ciddi oranda etkilediğini söyledi. Türker yaptığı açıklamada, "İşsiz kalan sigortalılar ve bakmakla yükümlü buldukları

kimseler sağlık yardımı alamayacak. 5510 sayılı Kanuna göre; sigortalılığı sona erenler son bir yıl içinde en az 90 gün prim ödemişlerse kendileri ve bakmakla yükümlü buldukları kimseler üç ay daha sağlık yardımlarından yararlandırılacak, son bir yıl içinde 90 gün prim ödemiş olanların ve bakmakla yükümlü buldukları kimselerin sağlık yardımları ise işsiz kaldıkları tarihten 10 gün sonra kesilecek.

İşsiz kalan sigortalılar daha geç emekli olabilecek

Emeklilik hakkının elde edilebilmesi için doldurulması gereken prim ödeme gün sayıları ve emeklilik yaşı 5510 sayılı Kanunla artırılmış ve sürekli çalışma olanağı bulabilen sigortalıların bile yerine getirmekte zorlanacakları seviyelere yükseltilmiştir. Dolayısıyla işsiz kalan sigortalıların emeklilikleri daha ileri yaşlarda gerçekleşebilecek veya emeklilik hakkı-

nı elde etmeleri mümkün olmayacaktır.

İşsizlik sosyal güvenliğin finansmanını olumsuz etkileyecek

Türk sosyal güvenlik sisteminin finansmanı dağıtım yöntemine da-

yanmaktadır. Dağıtım yönteminde belli bir dönemin prim gelirleriyle aynı dönemin giderlerinin karşılanması söz konusu olduğundan, sisteme prim ödeyen sigortalılarla sistemden gelir ve aylık alanlar arasında orantılı bir denge bulunması gerekmektedir. Sosyal güvenlik sistemimiz büyük finansman açığı vermektedir.

İşsizlik artışının prim ödeyenlerin

sayısında meydana getireceği azalış sistemin finansman açığının büyümesi ve genel bütçe üzerindeki yükünün daha da artması sonucunu doğuracaktır.

İşsizlik sigortası soruna çözüm getirmemektedir

İşsiz kalan sigortalının işsizlik ödeneğinden yararlanabilmesi için, iş sözleşmesinin sona erdiği tarihten önceki son 120 günü kesintisiz olmak şartıyla, son üç yıl içinde adına toplam olarak en az 600 gün işsizlik sigortası primi ödenmiş olması gerekmektedir.

İşsizlik ödeneğinin günlük tutarı da, sigortalının iş sözleşmesinin sona erdiği tarihten önceki son dört aylık prime esas kazançları üzerinden hesaplanan ortalama günlük brüt kazancının yüzde 40' ıdır. İşsizlik sigortasından ödenek alınabilmesinin şartları ile ödeneğin miktarı ve süresinin işsiz kalan sigortalıların sorunlarına çözüm getirmemektedir.” dedi.

4. Türkiye Muhasebe Forumu;

Ön denetim yeniden yürürlüğe konulmalı

Dördüncü Türkiye Muhasebe Forumu 10 – 11 Nisan tarihlerinde Mersin’de yapıldı. Muhasebe mesleğinde uzmanlaşma ana temalı forum kapsamında 1. Muhasebe Etik Kongresi ve 1. Haksız Rekabet Kongresi’de gerçekleştirildi.

Mersin’de gerçekleştirilen 4. Türkiye Muhasebe Forumunda muhasebe mesleğinde uzmanlaşma ana teması tüm yönleriyle değerlendirildi. Ayrıca Forum kapsamında bir ilke de imza atılarak 1. Muhasebe Etik ve 1. Haksız Rekabet kongreleride yapıldı.

Forumun açılış konuşmasını yapan TÜRMOB Genel Başkanı Dr. Masum Türker, Muhasebe mesleğinin yerel sorunların yanı sıra küresel sorunlarında etkisi altında olduğunu söyleyerek, “Türkiye’de bir kalkınma sağlanacaksa özellikle, 1994 yılında Parlamento’nun, irade olarak muhasebe meslek mensup-

larına tanıdığı “ön denetim müessesinin” Maliye Bakanlığımızca yeni bir yasal düzenlemeye gerek kalmaksızın, Mükerrer 227 maddenin yürürlüğe konulmasıdır. Mükerrer 227 madde, Anayasa Mahkemesi’ne gidilmiş, Anayasa Mahkemesi tarafından da meslek mensuplarının ön denetim yetkilerinin anayasal bir hak olarak düzgün bir düzenleme olduğunu kararlaştırdığı bu uygulama devreye sokulduğu zaman, hem kayıt dışı ekonomi belli bir ölçüde indirilmiş olacaktır, hem de belirli konularda yöneticilerimizin, devleti yönetenlerin önündeki ışık aydınlanacaktır.”

Muhasebe mesleğinin krizde olduğunu söyleyen Genel Başkan Türker, “Muhasebe mesleği iki nedenle krizdedir; birisi, düzenleyici ve bu konuda emredici düzenlemelerin muhasebe meslek mensupları

Hüseyin AKSOY
Mersin Valisi

dışında başka kesimlerle birlikte bir araya getirilmesidir. Zaten şikâyetçi olduğumuz ve külfet, yük getiren birçok düzenleme meslek mensuplarıyla birlikte kararlaştırılmadığı için bugün karşımıza çıkmaktadır. Ama bu krizin son günlerde en büyük ve bütün arkadaşlarımızın uykularını kaçırarak tarafı BA-BS beyanlarıyla ilgilidir. Bu konuda ciddi bir eğitim gerçekleşmediği, BA ve BS'lerin denetimde nasıl kullanılacakları açıklanmadığı ve bu konuda en önemlisi, iş adamlarımızın bile bu konuda bilgilendirilmediği noktada ve ilk verilen beyanlardan dolayı yüksek derecede vergi cezalarıyla karşı karşıya kalınmaktadır. Bu konuda müşterek bir çözüm hem işadamlarımızı hem de işadamlarımız adına düşünen, onların dertlerini yükümlenen değerli meslektaşlarımızı rahatlatacaktır. Bütün meslektaşlarımızın en büyük beklentisi BA-BS'nin ilk uygulamasında ortaya çıkan bazı eksikliklerin giderilme-

Macit ÖZCAN
Mersin Büyükşehir Belediye Bşk.

sinde karşılıklı olarak toleranslı davranmasıdır.”

Yaşanan ekonomik krizin muhasebe meslek mensuplarını tahsilatları gerçekleştirememekten dolayı çok ciddi etkilediğini ifade eden Genel Başkan Türker, küresel arenada etkili oyuncu olmak için yola çıktıklarını ifade etti.

Mersin Valisi Hüseyin Aksoy yaptığı konuşmada, Mersin'in Türkiye'de vergi sıralamasında beşinci il olduğunu hatırlatarak, Mersindeki ticaretin her geçen gün arttığını ifade etti.

Vali Aksoy, “Muhasebe sistemi oldukça önemli ve ben de bir vali olarak sizlerin yapmış olduğu bu çalışmaları çok önemsiyorum. Devletin üstlenmiş olduğu kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde toplayacağı vergilerin dayanağını oluşturacak olan çalışmaların ilk aşamada sizler gerçekleştiriyorsunuz. Bir anlamda devletin yapacağı çalışmalarda sizlerin ortaya koydu-

Mehmet KILCI
M.B. Gelir İdaresi Başkanı

ğu çalışma ve performans oldukça önemli ve anlamlı. Bu bakımdan sizlerin bu çalışmaları ve gayretleri devletin üstlenmiş olduğu görevlerin yerine getirilmesinde de ona katkı verecek önemli bir çalışma olarak karşımıza çıkmaktadır. “ dedi.

Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı Macit Özcan, Mersin ilinde yapılan yatırımlar ve turizm konusundaki gelişmeler hakkında bilgi Verdi.

Foruma katılan Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanı Mehmet Kilci de ekonomik hayatın gelişmesiyle güvenilir ve doğru bilgi elde etme ihtiyacının da bir zorunluluk haline geldiğine dikkati çekerek, bu alandaki sıkıntıların aynı zamanda finansal piyasaların gelişmesinde de engel olduğunu vurguladı. Denetimin, işletmeden bağımsız ve tarafsız kişiler tarafından, standartlara uygun yapılması gerektiğini bildiren Kilci, ancak bu şekilde el-

İhsan Uğur DELİKANLI
BDDK Daire Başkanı

de edilen bilgilerin güvenilir olabileceğini belirtti.

Kilci, Türkiye'de yabancı sermayenin özendirilmesiyle çok uluslu şirketlerin daha fazla yatırım yapmaya başladığını, bununla birlikte uluslararası ticaret ve rekabetin gelişmesi, ülke içi firmaların uluslararası finansman olanaklarına başvurması gibi etkenlerin, Türkiye'de uluslararası muhasebe ve denetim

Mustafa ÖZYÜREK
Milletvekili/TÜRMOB Onursal Bşk.

standartlarının da gündeme geldiğini kaydetti. Kilci, şöyle devam etti: "Yakın zamanda yürürlüğe girmesi öngörülen yeni Türk Ticaret Kanunu ile halka açık olsun ya da olmasın ülkedeki tüm işletmelere, muhasebe ve raporlama konularında, Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu tarafından yayımlanan standartlara uyma zorunluluğu getirilecek. Bu standartların uygulan-

Nail SANLI
TÜRMOB Genel Başkan Yrd.

masının yaygınlaşmasıyla birlikte ülkemizde şirketlerin sunduğu tablolar daha gerçekçi, daha geçerli ve karşılaştırılabilir olacak." Kayıt dışıyla mücadelenin sadece Maliye Bakanlığının işi olmadığını dile getiren Kilci, "Kayıt dışında mı yaşayacağız ya da kayıtlı bir şekilde ülke kalkınmasına katkıda da mı bulunacağız?" sorusuna hepimiz, samimiyetle yanıt vermek zorunda-

Dursun GÖKTAŞ
Mersin SMMM Oda Başkanı

Rifat T. NALBANTOĞLU
TESMER Merkez Sekreteri

yız. Bu konuda herkesi, vatandaşlık görevlerini yerine getirmeye davet ediyorum" diye konuştu.

Beyana dayalı vergi sistemlerinde hem meslek mensupları açısından, hem de kamu açısından denetimin oldukça önemli olduğunu vurgulayan Kilci, ancak ekonomik hayatın gittikçe gelişmesiyle denetimde de uzmanlaşmaya gidilmesinin kaçınılmaz bir hal aldığını anlattı.

Gelir İdaresi Başkanı Kilci, TÜRMOB'la işbirliği içerisinde olacaklarını ve görüşlerine başvuracaklarını ifade ederek, BA-BS Formlarının uygulanmasıyla ilgili sonuçları

Yahya ARIKAN
İstanbul SMMM Oda Başkanı

TÜRMOB ile bir araya gelip değerlendirileceğiz dedi.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme (BBDK) Düzenleme Daire Başkanı İhsan Uğur Delikanlı ise finansal tablo veya raporların doğru, güvenilir, anlaşılabilir, tutarlı ve karşılaştırılabilir verilerden oluşması gerektiğinin altını çizdi. Söz konusu verileri hazırlayan kişilerin de genel kabul görmüş muhasebe ilke ve standartları, ulusal ve uluslararası uygulamalarla ilgili diğer mevzuat yanında doğru, dürüst, bağımsız, ahlak ilkelerine bağlı, meslek etiği kurallarına uygun hareket

Yücel AKDEMİR
TÜRMOB Genel Sekreteri

etmesinin de bir zorunluluk olduğuna işaret eden Delikanlı, konuşmasına şöyle devam etti: "Söz konusu standartlara uygun olduğu iddia edilen, ancak içeriden öğrenenlerin kontrolünde bulunan finansal raporlar ortaya çıkabilmektedir. Nitekim, özellikle ülkemiz bankacılık sektöründe yaşadığımız acı tecrübeler, maalesef böyle bir durumun ne kadar maliyetli sonuçlara neden olabileceğini göstermiş ve muhasebeyle uğraşan kişilerin etik algı ve duyarlılıklarının üst düzeylerde olmasının önemini teyit etmiştir. Mesleki etik algı ve duyarlılıkta belli bir düzeyin, haksız

MUHASEBE ETİK

rekabet unsurlarının ortadan kalkmasını sağlayacağı da gözden kaçırılmamalıdır. Çünkü haksız rekabet de nihai olarak mesleki etik algı ve duyarlılığın yeterince yerleşmemesinden beslenen bir durum olarak tezahür etmektedir."

TÜRMOB Onursal Başkanı Mustafa Özyürek, küresel krizin etkisiyle Türkiye'nin önemli sorunlar yaşadığını söyleyerek, birbiriyile uyumlu kapsamlı bir önlemler paketi açıklanması gerektiğini ifade etti. Özyürek, ekonomiye ilişkin görüş ve önerilerini de açıkladı.

Forumun ev sahipliği yapan Mersin SMMM Oda Başkanı Dursun Göktaş, Forumun ev sahipliği yapmaktan dolayı mutluluğunu ifade ederek mesleki sorunlar konusunda bilgi verdi.

Forumun sunuş bildirisi TÜRMOB Genel Başkan Yardımcısı

Nail Sanlı tarafından sunuldu. Sanlı, sunuşta ekonomik kriz ve muhasebe mesleği konusunda görüşlerini paylaştı. Sanlı sunumunda, muhasebe ve denetim mesleğine yönelik küresel krizin etkilerini üç başlık altında topladı. Muhasebe ve denetim mesleğinin güvenilirliği, gerçeğe uygun değer standardı ve müşteri kaybı ile tahsilat sorunu olduğunu ifade etti.

Birinci Muhasebe Etik Kongresi'nin açılışını TÜRMOB Genel Başkanı Masum Türker yaptı. TÜRMOB Yönetim Kurulu Üyesi ve TÜRMOB Etik Kurulu Başkanı Rıfat T. Nalbantoğlu'nun yaptığı sunuşun ardından muhasebe etik oturumuna geçildi. Bu oturumun Başkanlığını TÜRMOB Disiplin Kurulu Başkanı Nuri Değer yaparken konuşmacı olarak TÜRMOB Etik Kurulu Üyeleri Dr. Murad Kayacan, Ersan Akkuş ve Turan

Öztürk yer aldı. Muğla SMMM Oda Başkanı Hasan Demir, Ankara YMM Oda Başkanı Sami Kazıcı ve Bağımsız Denetim Derneği Başkanı Fatih Dural yorumcu olarak oturumda yer aldı. Etik Kongresinin değerlendirmesini ise TÜRMOB Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Tuğrul Tüfekçioğlu yaptı.

Birinci Haksız Rekabet Kongresi'nin açılışını TÜRMOB Genel Başkanı Dr. Masum Türker yaptı. Kongrenin sunuş bildirisini İstanbul SMMM Oda Başkanı ve Türkiye Haksız Rekabetle Mücadele Kurulu Başkanı Yahya Arıkan gerçekleştirdi. Haksız rekabet oturumunun Başkanlığını YMM Ülkü Sönmez yaparken, konuşmacı olarak Türkiye Haksız Rekabetle Mücadele Kurulu Başkan Yardımcısı Nurettin Çekici, Türkiye Haksız Rekabetle Mücadele Kurulu Sek-

ALAN UZMANLIĞI

reteri Ali Metin Polat ve Kurul Üyesi Süleyman Genç katıldı. Bu oturumun yorumculuklarını ise İzmir SMMM Oda Başkanı Feyzullah Topçu ile İzmir YMM Oda Başkanı Ünal Aydın yaptı. Kongrenin değerlendirmesini ise TÜRMOB Genel Sekreteri Yücel Akdemir gerçekleştirdi.

Forumun Birinci Oturumunda muhasebe – denetimde uzmanlaşma ele alındı. GİB Daire Başkanı Nazmi Karyagdi'nin Başkanlık yaptığı oturumda, Prof. Dr. Rüstem Hacırüstemoğlu muhasebede uzmanlaşma, Prof. Dr. Ömer Lalik denetimde uzmanlaşma konularında sunum yaptı. İstanbul YMM Oda Sekreteri Hüseyin Perviz Pur, Ertan İskender Ayhan ve Trabzon SMMM Oda Başkanı Veysel Zekai Bak yorumcu olarak yer aldı.

Forumun ikinci oturumunun konu-

sunu alan uzmanlığı oluşturdu. Bu oturumun Başkanlığını Prof. Dr. Ercan Bayazıtlı yaptı. Doç. Dr. Orhan Çelik finansal raporlama ve finansal danışmanlık, TÜRMOB Genel Saymanı Burhan Gezgin vergi danışmanlığı ve vergi denetimi, Prof. Dr. Cemal İbiş adli muhasebe, İstanbul YMM Oda Disiplin Kurulu Üyesi Hamdi Gezmiş çalışma mevzuatı danışmanlığı konusunda sunum yaptılar. Bu oturumun yorumcuları ise İstanbul YMM Oda Başkan Yardımcısı İbrahim Aktan, Bursa SMMM Oda Başkanı Mesut Topçu ve Mersin TESMER Şube Sekreteri Şahinde Yıldırım Kılınçkını oldu.

Forumun son oturumunda ise sektörel uzmanlaşma konusu ele alındı. TÜRMOB Yönetim Kurulu Üyesi Sinan Aydın'ın Başkanlık yaptığı oturumda, TMUD Başkanı

Sabri Tümer dış ticaret sektörü, İstanbul SMMM Odası TESMER Şubesi Başkan Yardımcısı Erol Demirel enerji sektörü, Denizli SMMM Oda Başkanı Necdet Yılmaz tekstil sektörü, Samsun SMMM Oda Başkanı Ahmet Havyalı turizm sektörü, Sivas SMMM Oda Başkanı Bahattin Eren inşaat sektörü, Konya SMMM Oda Başkanı Ahmet İçyer otomotiv sektörü, Diyarbakır SMMM Oda Başkanı M. Erkan Azizoğlu tarım ve hayvancılık sektörü ve Kırklareli SMMM Oda Başkanı Burhan Üstüncöl elektronik, telekomünikasyon ve medya sektörü konusunda sunum yaptı.

Forum, TÜRMOB Genel Başkan Yardımcısı Nail Sanlı'nın yaptığı Forum değerlendirmesi ile tamamlandı.

SEKTÖREL UZMANLAŞMA

KOBİ birleşmelerine teşvik

Gelir Vergisi ve bazı kanunlarda değişiklik yapılması amacıyla hazırlanan kanun tasarısı KOBİ'lerin birleşmeleri durumunda bu birleşmeden doğan kazançları kurumlar vergisinden istisna getiriyor. Belli büyüklükte olan ve projelendirilen yatırımlara katma değer vergisi yönünden vergisel destek sağlanacak.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni sunulan, Gelir Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı vergi mevzuatına yönelik önemli değişiklikler getiriyor. Yürütme ve yürürlük dahil 16 maddeden oluşuyor.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 32 nci maddesinde yer alan asgari geçim indiriminden, teşvik kapsamındaki işyerlerinde çalışan işçilerin ne şekilde yararlanacakları hususuna açıklık getiriliyor. Bu düzenlemeyle, gelir vergisi stopajı teşviki öngörülen yerlerde ücretli olarak çalışan işçilerin ücret gelir-

leri üzerinden hesaplanan gelir vergisinden öncelikle asgari geçim indirimi mahsubu uygulandıktan sonra kalan tutarın indirim ve istisna uygulamasında dikkate alınması sağlanacak.

Gelir Vergisi Kanununa eklenen geçici 76 ncı maddeyle tarım ürünleri ticaretini kolaylaştırmak ve geliştirmek üzere oluşturulan tarım ürünleri lisanslı depoculuk sisteminin teşvik edilmesi amacıyla, 5300 sayılı Kanun kapsamında düzenlenen ürün senetlerinin alım-satımından elde edilen kazançların 2013 yılı sonuna kadar gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilmesi öngörülmektedir.

Tasfiye edilerek tüzel kişiliği ticaret sicilinden silinmiş olan mükelleflerin, tasfiye öncesi ve tasfiye dönemlerine ilişkin olarak kesilecek vergi cezaları dahil her türlü vergi tarhiyatının, tasfiye dönemi için tasfiye memurları adına, tasfiye öncesi dönemleri için kanuni temsilciler müteselsil sorumlu olmak üzere bunlardan herhangi biri adına yapılacağı öngörülmekte.

5520 sayılı Kanuna eklenen geçici madde ile Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin (KOBİ), mali yapılarını güçlendirmek, ölçek verimliliği sağlamak, rekabet ortamına uyum kapasitelerini güçlendirmek, istihdam düzeylerini artırmak

ya da korumak gibi amaçlarla birleşmelerinin vergi yoluyla teşvik edilmesi amaçlandı.

KOBİ'lerin 2009 yılı sonuna kadar birleşmeleri halinde bu birleşmeden doğan kazançların kurumlar vergisinden istisna edilmesi, birleşme nedeniyle infisah eden kurumun birleşme tarihinin içinde bulunduğu son hesap döneminde elde ettiği kazançları ile birleşilen kurumun birleşme işleminin gerçekleştiği hesap dönemi dahil olmak üzere üç hesap döneminde elde edilen kazançları üzerinden alınacak kurumlar vergisine ilişkin oranı yüzde 75' ine kadar indirme konusunda Bakanlar Kuruluna, maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirleme hususunda da Maliye Bakanlığına yetki verilmekte.

Ayrıca, eklenen diğer bir geçici madde ile, bu Kanunun yayımından önce kesilen ceza ve yapılan tarhiyatlara, tasfiye öncesi ve tasfiye dönemlerine ilişkin olarak tasfiye memurları ile kanuni temsilcilerin sorumluluklarını düzenleyen 17 nci maddenin dokuzuncu fıkrası hükümlerinin uygulanmayacağı öngörüldü.

Liman ve hava meydanlarında deniz ve hava taşıma araçlarına veri-

len hizmetlerin yanı sıra ithalat-ihracat ve transit rejim kapsamında işlem gören mallara, bu yerlerde liman ve hava meydanı işletmecileri tarafından verilen hizmetler de istisna kapsamına alınmak suretiyle söz konusu işlemler tamamen vergiden arındırılacak.

Ürün senetlerinin, işlem gördüğü borsalar aracılığıyla ilk teslimi KDV'den istisna tutulmak suretiy-

le bu kapsamdaki işlemlerin KDV'den tamamen arındırılması amaçlandı.

Konut yapı kooperatiflerinin üyelerine konut teslimlerindeki istisna uygulaması kaldırılmakta, kooperatiflerin üyelerine yapacakları konut teslimlerinin 2010 yılı başından geçerli olmak üzere genel KDV rejimine tabi olacak.

Ülke kalkınması, istihdam ve milli gelire önemli katkılarda bulunacak büyük ölçekli sınaî yatırımların gerçekleşmesine finansal kolaylık

sağlamak amacıyla KDV istisnası getirilecek.

Elektronik olarak verilmesi gereken bildirim ve formların, süresi sonundan itibaren 15 gün içerisinde verilmesi halinde, usulsüzlük cezasının dörtte bir, izleyen 15 gün içerisinde verilmesi halinde yarı oranında uygulanması, ayrıca, beyannamelerinin vermeyenlere, hem beyanname vermemekten

hem de beyannamelelerini elektronik ortamda vermemekten ötürü iki defa ceza kesilmemesi öngörülmektedir.

Dünya Bankası gibi bazı uluslararası finans kuruluşlarından teknoloji geliştirme projesi sözleşmeleri çerçevesinde fon veya kredi temin ederek, temin ettikleri bu fonlarla Ar-Ge projelerini

destekleyen bazı kurum ve kuruluşlar ile vakıflar tarafından desteklenen Ar-Ge ve yenilik projelerinin de Kanun kapsamındaki teşviklerden yararlanmasına imkân sağlanacak.

Türk Ticaret Kanununun ayın karışılığı olan hisse senetlerinin şirketin tescilinden itibaren iki yıl geçmeden başkalarına devri yasağının, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 19 uncu maddesine göre yapılacak bölünmelerde uygulanmayacağı öngörülmekte.

Kriz derinleşiyor, ekonomi 2011'de de küçülebilir

Küresel ekonomik kriz Türkiye ekonomisini derinden sarsıyor. Küresel ekonomide özellikle başta Avrupa Birliği ülkeleri olmak üzere başlıca ticaret ortaklarımızda yaşanan ekonomik krizin, daha derin ve uzun süreli bir görünüm sergilemesi, Türkiye ekonomisini de yakından ilgilendirmekte ve beklentileri bozmakta.

2002 – 2006 döneminde ortalama yüzde 7.2 oranında hızlı bir büyümenin gerçekleştiği Türkiye ekonomisinde 2007 yılıyla birlikte bir yavaşlama süreci içine girilmiş ve büyüme hızı yüzde 4.7'ye gerilemiştir. Sırasıyla yüzde 6.1 ve yüzde 9.5 oranında büyüyen özel tüketim ve toplam gayrisafi sabit sermaye yatırımlarının etkisiyle 2008 yılının ilk çeyreğinde yüzde 7.3 oranında büyüyen ekonomi daha sonra giderek hızlanan bir biçimde yavaşlamaya yüz tutmuş ve ikinci ve üçüncü çeyreklerde yüzde 2.8 ve yüzde 1.2 oranında büyüme sergiledikten sonra yılın son çeyreğinde dramatik bir oranda yüzde 6.2 oranında küçül-

müştür. 2008 yılının tamamı itibarıyla ekonomideki büyüme yüzde 1.1 oranında gerçekleşmiştir.

Küresel ekonomik kriz Türkiye ekonomisini derinden sarsmıştır. 2008 yılı son çeyreğinde dış talep, önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 8.2 oranında daralırken, toplam efektif talep içersinde yüzde 73 oranında bir ağırlığa sahip olan özel tüketim talebi yüzde 4.0 oranında ve yüzde 16.4 oranında bir ağırlığa sahip olan özel sektör yatırım harcamaları da yüzde 23.5 oranında keskin bir küçülme göstermiştir. 2008 yılı genelinde ise, GSYH büyümesine, özel tüketimin katkısı 0.2 puan, özel yatırımın katkısı – 1.6 puan, kamu tüketimi-

nin katkısı 0.2 puan, kamu yatırımının katkısı 0.4 puan, net mal ve hizmet ihracatının katkısı 1.6 puan olmuştur. Stok değişiminin büyüme-ye katkısı ise 0.3 puan olarak gerçekleşmiştir.

2008 yılı ikinci ve özellikle üçüncü çeyreğinden itibaren talep ve harcama alanında gözlemlenmeye başlanan ve giderek keskinleşen olumsuz gelişme doğal olarak etkisini ekonominin üretim sektörleri üzerinde de icra etmiştir. Büyümenin yavaşlamasında en önemli etken, bir önceki yıla göre, sanayi, inşaat ve ticaret sektörlerindeki ciddi katma değer düşüşleri olmuştur. Yılın son çeyreğinde, önceki yılın aynı dönemine göre, sanayi

sektörü katma değeri yüzde 10.8, inşaat sektörü katma değeri yüzde 13.2 ve ticaret sektörü katma değeri de yüzde 15.4 oranında küçülme göstermiştir. Kredi sıkışıklığı, iç ve dış talep daralması Ağustos 2008 ayından başlayarak sanayi üretim faaliyetini de giderek ağırlaşan biçimde olumsuz yönde etkilemiştir. Temmuz ayına kadar olan dönemde bir önceki yılın aynı ayına göre daha yüksek gerçekleşen aylık toplam sanayi üretim endeksi, Ağustos ayıyla birlikte düşüşe geçmiş ve önceki yılın aynı ayına göre Ağustos ayında yüzde 3.6, Eylül ayında yüzde 4.3, Ekim ayında yüzde 6.8, Kasım ayında yüzde 13.3, Aralık ayında 17.8, 2009 yılı Ocak ayında yüzde 21.3 ve şubat ayında da yüzde 23.7 oranında giderek daha da olumsuz görünüm kazanan bir düşüş kaydetmiştir. Üretim endeksindeki bu belirgin kötüleşme kapasite kullanım oranlarına da yansımış ve 2008 yılı Mart ayında yüzde 81.2 olan imalat sanayii kapasite kullanım oranı, bu yılın Mart ayında 16.5 puanlık bir daralma ile yüzde 64.7 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Ekonomik faaliyet hacmindeki bu olumsuz tablo doğal olarak istihdam hacminde de etkisini göstermiş ve bu yılın Ocak ayı itibarıyla işsiz sayısı 3 milyon 650 bine yükselirken, işsizlik haddi de yüzde 15.5'e çıkmıştır.

Sorun esas itibarıyla iç ve dış talepte meydana gelen keskin daralmadan kaynaklanmakta olup çözü-

mü kamu veya özel iç tüketim ve yatırım talebi ile dış talebin arttırılmasında yatmaktadır.

Bu krizi bizim açımızdan daha evvelce yaşananlardan ayıran en önemli fark ticaret ortaklarımızın da derin bir kriz içinde olmaları, ekonomilerindeki yavaşlama ve küçülmenin bizim ihraç mallarımıza olan talebi baskılaması. Bu durum dış talebin arttırabilmesi açısından önemli bir engel oluşturuyor zira ihracatı özendirmeye yönelik olarak alınabilecek önlemlere karşı dış talebin duyarlılığı, esnekliği düşük olacak.

İç talebin arttırılması özel ve kamu ya da tüketim ve yatırım talebi olarak iki başlık altında irdelenirse; kamu tüketim ve yatırım harcamalarının arttırılması doğrudan efektif talebi genişletecektir, yahut maaş ve ücretlerin, sosyal yardımların, işsizlik ödeneklerinin yükseltilmesi, vergi ve sigorta primlerinin düşürülmesi vb. yoluyla özel tüketim harcamaları arttırılabilir. Ancak bunun yapılabilmesi için kamu malîyesinin güçlü konumda olması gerekmektedir. Mart ayı sonu itibarıyla bütçe gerçekleşmelerine baktığımızda açık finansmana başvurulmadan ve kamu borç stokunun gayrisafi yurtiçi hasılaya oranında önemli bir tırmanmaya meydan vermeden yukarıda sıralanan kamu tüketim ve yatırım harcamaları ile iç özel tüketim ve yatırım talebini genişletme olanağı pek bulunmamaktadır. Zira 2009 yılı ilk üç aylık döneminde Merkezi Yönetim Büt-

çesi yılın tamamı için öngörülen tutarın yaklaşık iki katı kadar açık vermiştir. Bu dönemde bütçe gelirleri, faiz hariç bütçe giderlerini dahi karşılayamamıştır. Diğer taraftan yukarıda belirtildiği gibi kapasite kullanım oranının düşüklüğü ve alıcı bekleyen konut stokunun şişkinliği ayrıca orta vadeli geleceğe ilişkin beklenti bozukluğu, özel sektör yatırımlarının canlandırılması için alınacak parasal ve mali önlemlerin başarı şansını büyük ölçüde sınırlayacaktır.

Ancak yine de bütçe olanakları sınırlı olsa da iç talebi arttırmaya yönelik olarak mali önlemlerin alınmasında, sınırlı bütçe kaynaklarının, marjinal tüketim eğilimi yüksek ve harcamalarını, içerde üretilen ithal içeriği düşük ürünlere yönlendirecek kesimler için kullanılması, bu kesimlerin tüketimlerinin arttırılmasına öncelik verilmesi kritik önem taşımaktadır. – otomotivdeki vergi indirimi gibi değıl -

Görüldüğü gibi içinde bulunduğumuz krizden çıkış daha ziyade ticaret ortaklarımızın krizden çıkıp tekrar büyüme sürecine girmelerine bağlıdır. Bu ülkelerin çoğunda, şimdiden 2010 yılına sarkacağı tahmin edilen büyüme sürecinin, bu ülkelerdeki işsizlik oranını düşürmesi ve tüketim talebine, özellikle dış taleplerine yansımaları, göz ardı edilmemesi gereken, bir vakit olacaktır.

Görünen odur ki, dünya artık bol ve ucuz likidite ve menkul, gayri-

menkul varlık fiyatlarındaki şişme döneminin yol açtığı tüketim çılgınlığını artık pek kolay gerçekleştiremeyecektir.

Ekonomik gelişmelere ilişkin olarak FED başkanı “yeşil canlanma filizleri” başkan Obama da “umut ışıltıları” gördüklerini ifade etmişlerse de, krizin gelişi konusunda önceden isabetli tahminlerde bulunmuş olan bazı güvenilir ekonomistler ve son olarak ta Uluslararası Para Fonu, durumun iyimserliğe pek olanak bırakmadığı şeklinde görüşler açıkladılar.

Princeton Üniversitesi öğretim üyelerinden, 2008 yılı Nobel ekonomi ödülü sahibi olan ve Başkan Bush’un ekonomi politikalarını şiddetle eleştirenlerin önde gelenlerinden Paul Krugman halen ekonomik görünüm konusunda kaygı duyulması gereken dört önemli hususa dikkat çekiyor.[1]

- Ekonomik durum hala kötüye gidişini sürdürüyor. Sınai üretim son on yıldaki en düşük düzeyine geriledi. Yeni konut inşaatı hacmi son derece düşük. İçerilik konut satışları yine tırmanmaya başladı. Açıkçası ekonomi evvelce olduğu gibi tepetakla düşmüyor, sadece düşme hızı, işlerin kötüye gitme hızı biraz yavaşladı.

- Son zamanlarda iyi haberlerin çoğu bankacılık kesiminden geldi. Bankalar hayrete düşürücü karlılık sonuçları açıkladılar. Ama bankaların açıkladığı bu kar ra-

kamlarının çoğu bir parça gülünç gözüküyor.

- Önümüzdeki dönemde nelerle karşılaşabileceğimiz henüz tam bilinmiyor. “Büyük Buhan”da başlangıcından bir buçuk yıl sonra bir duraklama görüldü ancak akabinde işler süratle kötüye gitti. Şu anda ticari gayrimenkul piyasasında dikişler patlama işaretleri veriyor, kredi kartları borçları giderek tırmanıyor, Japonya’da, Doğu Avrupa ülkelerinde işlerin daha ne kadar kötüye gidebileceğini bilmiyoruz. Muhtemelen 1931 yılında yaşanan felaketi yaşamayacağız, ancak krizin dip noktasını geride bırakmış olduğumuz hususu kesin olmaktan uzak.

- Kriz bitse bile sorunlar bitmeyecek. 2001 yılındaki resesyon resmi kayıtlara göre sadece sekiz ay sürdü, ancak sona ermesini izleyen bir buçuk yıl boyunca işsizlik yükselmeye devam etti.

Onun için Paul Krugman’a göre vakitsiz şekilde iyimserliğe kapılmamak gerekiyor. Franklin D. Roosevelt 1931 yılında, beliren bazı ekonomik toparlanma işaretlerine aldanıp, krizi sona erdirmeye yönelik önlemleri vakitsiz gevşetip vergileri artırdığı için, Büyük Buhan tekrar şiddetli bir biçimde yeniden alevlendi.

Yine adı krizi önceden sıhhatli biçimde tahmin etmesiyle dikkatleri üzerinde toplayan Nourial Roubini de küresel ekonomik konjonktürle

ilgili olarak ortaya atılan bazı iyimser görüş ve tahminlere katılmıyor ve bu tahminlerin karşı karşıya bulunulan vakıalarla örtüşmediği görüşünü taşıyor.[2] Roubini’ye göre hernekadar ABD’nde ekonomideki küçülme hızı son iki çeyrekteki negatif yüzde 6 oranına göre biraz yumuşayacaksa da yine de negatif kalacak ve yılın ikinci yarısında negatif yüzde 1.5 – 2.0 dolayında seyredecek. Buna ilaveten ekonomi gelecek yıl da yaklaşık yüzde 0.5 – yüzde 1.0 gibi çok düşük bir düzeyde büyüme yakalayabilecek ve işsizlik haddi yüzde 10’un üzerinde resesyon çağrıştıran bir düzeyde gerçekleşecek. Euro Bölgesi ile Japonya’da ise 2009 ve 2010 yılları daha zorlu bir biçimde geçecek ve gelecek yıl dahi büyüme oranı yüzde 0.0’a yakın olacak. Çin bu yılın sonlarına doğru daha hızlı bir ekonomik toparlanma sergileyecek, yine de büyüme hızı bu yıl sadece yüzde 5, gelecek yıl yüzde 7 civarında olacak. Roubini bu olumsuz ekonomik büyüme görünümü nedeniyle bankaların ve diğer finans kurumlarının zararlarının daha da büyüyeceği ve kredilerden ve menkul kıymetlerden kaynaklanan finans kesimi zararlarının ABD’nde 3.6 trilyon Dolara, dünyanın geri kalan kısmında da 1 trilyon Dolara yükseleceği tahmininde bulunuyor. Bu durum çok sayıda Amerikan ve yabancı bankanın fiilen ödeme aczi içersine düşmüş ve hükümet tarafından devir alınma

zorunluluğu ile karşı karşıya olduğunu gösteriyor .

Roubini menkul kıymetler borsalarında son zamanlarda gözlemlenen bazı kıpırtılar konusunda da fazla iyimser değil, zira ona göre:

- Makroekonomik göstergeler beklenenden daha kötü gerçekleşecek ve ekonomik büyüme beklendiği kadar hızlı gerçekleşmeyecek,
- Zayıf ekonomik büyüme nedeniyle şirketlerin ve finans kurumlarının gelir ve karları kamuoyunun tahmin ettiği şekilde toparlanmayacak ve düşük büyüme onların fiyatlandırma gücünü ve karlılıklarını baskı altında tutacak,
- Finansal şoklar beklendiğinden daha kötü olacak.

Küresel ekonomik görünümle ilgili olarak Uluslararası Para Fonu da (IMF) kötümser bir tablo çiziyor. Geçtiğimiz Ekim ayında yayınlamış olduğu Dünya Ekonomik Görünümü raporunda 2009 ve 2010 yılı için vermiş olduğu küresel ekonomik büyüme rakamlarını daha evvelce üç kez aşağı yönlü revize etme durumunda kalmış olan IMF, 22 Nisan tarihinde yayınlamış olduğu yeni Görünüm Raporunda küresel ekonomi için Mart ayında vermiş olduğu (-) 0.5 – (-) 1.0 küçülme tahminini (-) 1.3'e düşürmüştür. İçinde bulunulan krizi II. Dünya Savaşından buyana yaşa-

nan en derin resesyona olarak nitelleyen IMF, ancak 2010 yılından itibaren, küresel bazda yüzde 1.9 oranında, zayıf bir büyüme süreci içersine girilebileceği tahmininde bulunmaktadır.

IMF Raporunda, hernekadar bu yılın ikinci çeyreğinden itibaren ekonomik küçülme süreci hafifleyecekse de, küresel ekonominin üçte ikisini içine alan bir bölgede kişi başına hasılanın düşmeye devam edeceği öngörüsünde bulunuluyor. Tekrar büyüme sürecine girilebilmesinin; parasal ve mali gevşetme politikalarıyla efektif talebin desteklenmesi sürdürülürken, küresel finansal sistemi tekrar sağlıklı bir yapıya kavuşturmak için alınmakta olan önlemlerin güçlendirilmesine bağlı olduğu Raporda önemle vurgulanmaktadır.

Dünya Ekonomik Görünümü raporuna göre gelişmiş ekonomiler 2009 yılında yüzde 3.8 oranında küçülecekler, bu grup ülkelerde 2010 yılında hasıla 2009 yılı düzeyini ancak koruyabilecek, Bu ülkeler içinde Japonya yüzde 6.2 ve Almanya yüzde 5.6 ile bu yıl en derin ekonomik küçülmeyi yaşayacak ülkeler olacak. A.B.D.'nde ise ekonomi 2009 yılında yüzde 2.8 oranında daralırken 2010 yılında büyümenin, gelişmiş ülkeler genelinde olduğu gibi, yüzde 0.0 olması bekleniliyor.

Yeni yükselen piyasa ekonomileri

ile gelişmekte olan ülkelerin 2009 yılında yüzde 1.6 ve 2010 yılında da yüzde 4.0 oranında büyüme gerçekleştirmeleri bekleniliyor ve başta Merkezi ve Doğu Avrupa ülkeleri olmak üzere yeni yükselen piyasa ekonomilerinde bankalar ve şirketler ile hükümetlerin 2009 yılında 1.8 trilyon Dolar tutarında dış borç çevirme durumunda oldukları hususuna vurgu yapılarak, bu ülkelerin bir borç krizine girmeseler bile, yatırımcıların güvenini tekrar kazanmalarının uzun yıllar boyu fazla olası olmadığı ifade ediliyor.

Küresel ekonomide özellikle başta Avrupa Birliği ülkeleri olmak üzere başlıca ticaret ortaklarımızda yaşanan ekonomik krizin daha derin ve uzun süreli bir görünüm sergilemesi Türkiye ekonomisini de yakından ilgilendirmekte ve beklentileri bozmaktadır. Nitekim Ekim 2008 Ekonomik Görünüm Raporunda Türkiye için 2009 yılında yüzde 3.0 oranında bir büyüme projeksiyonunda bulunmuş olan IMF yeni Raporunda, o tarihten buyana küresel ekonomide ve Türkiye ekonomisinde meydana gelen olumsuz gelişmeleri dikkate alarak, tahminini büyümeden küçülmeye çevirmiş ve ekonomimizin 2009 yılında yüzde 5.1 oranında keskin bir küçülme yaşayacağı tahmininde bulunmuştur. IMF'ye göre ekonomi ancak 2010 yılında zayıf bir şekilde tekrar büyüme süreci içersine girecek ve yüzde 1.5 oranında büyüyecektir.

[1] New York Times 17 Nisan 2009

[2] <http://business.rediff.com/cms/....>

IMF, Türkiye yüzde 5,1 küçülecek

IMF Dünya Ekonomisinin Genel Görünümü raporunda, küresel ekonominin şiddetli bir durgunluk içinde olduğu tespitini yaparak dünya ekonomisinin 2009 yılında yüzde 1,3 oranında küçüleceği öngörüsünde bulundu. Türk ekonomisinin bu yıl yüzde 5,1 küçülmesi bekleniyor.

Uluslararası Para Fonu (IMF), küresel ekonominin şiddetli bir durgunluk içinde olduğunu bildirerek 2009 yılına ilişkin küresel büyüme öngörülerinde indirime giderken, ekonominin durgunluktan çıkması için güçlü bir eylem çağrısında bulundu.

IMF tarafından hazırlanan "Dünya Ekonomisinin Genel Görünümü Raporunda", küresel ekonominin 2009 yılında muhtemelen yüzde 1,3 oranında küçüleceği öngörüldü ve 2. Dünya Savaşı sonrasında yaşanan durgunluktan bu yana, en büyük durgunluk olduğu belirtildi. Raporunda, küresel ekonominin gelecek yıl yüzde 1,9 civarında yüksel-

mesini bekledikleri ifade edilirken, bu oranın ortalama ekonomik iyileşme oranından çok düşük olduğu kaydedildi.

IMF'nin yayımladığı Dünyanın Ekonomik Görünümü raporunda, Türkiye'nin ekonomisinin, bu yıl yüzde 5,1 küçülmesinin ve 2010'da ise yüzde 1,5 oranında büyümesinin beklendiği ifadesi yer aldı.

IMF ve Dünya Bankası'nın Washington'da hafta sonunda ortak düzenleyeceği bahar toplantıları öncesinde yayımlanan raporda, Türkiye'de tüketici enflasyonu, yıllık ortalamalara göre, bu yıl için yüzde 6,9, 2010 için de yüzde 6,8 olarak tahmin edildi. Türkiye'de cari açık beklentisi de bu yıl için gayrisafi

yurtiçi hasılanın yüzde 1,2'si, gelecek yıl da yüzde 1,6'sı olarak verildi.

Raporda küresel ekonominin, büyük bir finans krizi ve güven kaybından dolayı derin bir durgunluktan geçmekte olduğuna işaret edildi. Buna karşılık, dünya ülkelerinin küresel krize karşı aldığı çeşitli önlemler sayesinde, finans piyasalarının istikrara kavuşturulması yönünde bir ölçüde ilerleme sağlandığı belirtildi. Ancak bu önlemlerin, henüz güveni yeniden sağlayamadığı ve zayıf ekonomik aktiviteyle finansal sıkıntılarının negatif etkileşimini ortadan kaldıramadığı kaydedildi.

Raporunda küresel ekonomik daral-

manın, bu yılın ikinci çeyreğinden sonra yavaşlayacağı ve bu yılki küresel küçülmenin yüzde 1,3 olarak gerçekleşeceği tahmin edildi.

Gelecek yıl ise mütevazı ölçülerde büyüme beklendiği, ancak bu büyümenin, ülkelerin finans makamlarının alacağı önlemlerin başarısına bağlı olacağı dile getirildi.

IMF'nin küresel ekonominin genel görünüşünde revizyona gitmesine neden olarak, finansal piyasaların daha önceki

öngörülerine oranla istikrara kavuşması için, daha uzun bir zaman gerektirmesi gösterildi.

Hükümetlerin, küresel finansal sektörün yeniden sağlığına kavuşması için çalışmalarına ve gelişmiş ülkelerin ilave olarak mali ve parasal politikalarına ihtiyaç duyulduğu belirtilen raporda, "bu politikalar içinde en önemli endişe, sınırlı kamuoyu desteğine sahip hareketlerin, kötüleşen finansal koşullarla zayıflayan ekonomilerdeki gerilemeyi durdurmada yetersiz kalmasıdır" denildi.

Gelişmiş ülkelerde faiz oranlarının sıfır veya sıfıra yakın olduğu belirtilerek yetkililerin faiz oranlarını hızla indirmesi gerektiği ifade edilen raporda, gelişmiş ülkelerin ekonomilerine ilişkin öngörüler yer aldı.

ABD'nin hala ekonomik krizin

merkezinde kaldığı kaydedilen raporda, bu konuda ABD yetkililerin bankaların toksik borçları ve bankaların bütün borçlarını ödeme gücü konusundaki belirsizliği adres göstermelerinin, kritik önemde olduğu bildirildi. Raporda, ABD ekonomisinin bu yıl yüzde 2,8 oranında daralacağını, 2010 yılında da büyüme olmayacağını öngördü.

Avro bölgesi ekonomilerinin bu yıl yüzde 4,2, 2010 yılında da yüzde 0,4 oranlarında daralacağı öngörü-

len raporda, buna neden olarak zayıf koordinasyon ve kamu politikası tepkileri gösterildi. Raporda, özellikle Avrupa'nın finansal sistemini inşasına ilişkin sorunların çözümü için koordine edilmiş finansal politikaya ihtiyaç duyulduğu belirtilen raporda, ekonomik durgunluğun İrlanda'da "şiddetli", İngiltere'de "epeyce şiddetli" olduğu, gelişmiş Avrupa ekonomilerinde işsizliğin, 2009'un sonunda yüzde 10'un üzerine çıkacağı ve 2011 yılına kadar da tırmanacağı ifade edildi.

Gelişmekte olan Avrupa ekonomilerinin 2009'da yüzde 3,75 daralacağı, gelecek yıl yüzde 1 büyüyeceği belirtilen raporda, eski SSCB ülke-

lerinin bu yıl 5,1 küçüleceği ve gelecek yıl yüzde 1,2 büyüyeceği kaydedildi.

Rapora göre, Rusya'nın ekonomisi bu yıl yüze 6, Almanya'nın yüzde 5,6, İngiltere'nin yüzde 4,1, Meksika'nın yüzde 3,7 ve Kanada'nın yüzde 2,5 daralması bekleniyor.

Gelişmekte olan ülkelerden Çin ve Hindistan'ın ekonomik büyümeleri yavaşlarken, Çin bu yıl yüzde 6,5 ve Hindistan yüzde 4,5 büyüyecek.

IMF, gelecek yıl ABD ekonomisinin ne daralacağını ne de büyüyeceğini tahmin ederken, Almanya'nın ekonomisi yüzde 1 ve İngiltere'nin ekonomisi yüzde 0,4 küçüleceği tahmininde bulundu.

IMF Japonya'nın bu yılki ekonomik daralmasını revize ederek yüzde 2,6'dan yüzde 6,2 oranında çıkarttı. Japonya, Rusya, Kanada ve Meksika'nın ise 2010 yılında tekrar büyüyeceği, Çin ve Hindistan'ın büyümesinin ise hız kazanacağı ifade edildi. IMF'ye göre, ABD'de işsizlik oranı bu yıl yüzde 8,9 ve gelecek yıl yüzde 10,1 olacak. Almanya'da işsizlik bu yıl yüzde 9 ve gelecek yıl yüzde 10,8, İngiltere'de bu yıl yüzde 7,4 ve 2010 yılında yüzde 9,2 olacak.

Kriz şirketleri iflasa sürüklüyor

Kredi musluklarının kurduğu bir ortamda küresel krizin giderek derinleşmesi, özellikle dış finansmana ihtiyaç duyan yeni yükselen piyasa ekonomilerinde şirketlerin iflas durumuyla karşılaşma riskini tehlikeli boyutlara taşıdı.

Finans kesimi dışındaki şirketler gelişmiş ülkelerde olsun yeni yükselen piyasa ekonomilerinde olsun 2003 – 2007 yılları boyunca uluslararası piyasalarda yaşanan likidite bolluğundan önemli bir biçimde istifade ettiler ve bilançolarını güçlendirerek sahip oldukları varlıkların karlılıklarını yükseltme olanağını elde ettiler. Finans sektörü dışındaki şirketler bu sayede küresel krize güçlü bir nakit yapısı, görece düşük bir borçluluk oranı ve sağlıklı bilançolarla girme olanağını elde ettiler.

Ancak küresel krizin derinleşmesi ve ekonomik faaliyet hacminin da-

ralmaya başlamasıyla kredi piyasalarında başgösteren sıkışıklık ve borçlanma maliyetlerindeki tırmanma şirketlerin kredi temini olanaklarını ve koşullarını olumsuz bir biçimde etkiledi. Piyasa daralması ve yeni siparişlerdeki azalma şirketlerin nakit girişlerini sınırlandırarak iflas vakalarında tırmanmaya yol açtı. Krizin başlamasından buyana küresel bazda şirket iflas oranları yüzde 2.1'e (özellikle yüksek getirili borçlara ilişkin olarak yüzde 4.8'e) yükseldi. [1]

Finansal piyasaların geleceğine ilişkin bazı önemli göstergelerde bozulma meydana gelirken borçlu şirketler kredi sözleşmesinin şart-

larını daha sıklıkla ihlal etme zorunda kaldılar. Banka kredisi temininde yaşadıkları sıkıntı şirketleri finansman temini için bir diğer seçenek olarak daha yüksek maliyetli olan sermaye piyasalarına yönlendirdi. Küresel düzeyde şirketlerce ihraç edilen bono piyasalarında bu yılın başından buyana büyük bir canlılık yaşandı. Finans kesimi dışı şirketlerce bu yılın başından bu güne kadar olan dönemde ihraç edilen bonoların toplam değeri 2008 yılını aynı döneminde ihraç edilene göre yüzde 68 oranında bir artış sergilemiş bulunuyor.

Bu alandaki bono ihracı girişimleri daha ziyade küresel krizden olum-

suz biçimde fazlaca etkilenmeyecek alanlarda faaliyet gösteren büyük, nakit açısından güçlü ve kredibilitesi yüksek şirketlerde yoğunlaştı ve esas itibarıyla mevcut borçların yenilenmesi, çevrilmesi şeklinde gerçekleşti. Ne var ki yatırımcıların yükselen risk algılamaları ve gelecekte hükümetlerce ihraç edilebilecek veya hükümetlerce garanti edilmiş yüksek getirili bono ihraçları olasılığı ihraç edilen bu şirket bonolarının faizlerinin bir yıl öncesine göre önemli ölçüde yüksek düzeyde oluşmasına yol açtı. Bu süreçte kredibilitesi yüksek şirketler ile banka kredilerini ikame edebilmek veya nakit durumlarını güçlendirebilmek için ciddi biçimde yüksek faiz hadleri ödemeye razı oldular.

İkinci el piyasasında küresel şirket borçlarının önemli bir kısmı gerçekten fahiş hadlerde işlem görüyor. Yüksek getirili (borçlunun görece olarak yüksek risk taşıdığı) piyasanın yaklaşık yüzde 70'i ve yüksek kaliteli (kredibilitesi yüksek borçlulara ait) borç senetlerinin yüzde 12'si halen 1.000 baz puanının üstünde faiz farkları ile alım-satım işlemine konu oluyor. Şüphesiz bu ölçüde yüksek borçlanma maliyeti, çoğu borçlunun sermaye getiri oranlarının üzerinde

bulunuyor ve bu şirketlerin iflas riskini yükseltiyor. Şirketlerin azalan karlılık beklentileri ve yoğunlaşan ekonomik belirsizlikler faiz farklarının artmasında etkili olan başlıca faktörler ise de bir çok gözlemciye göre en önemli faktör finansman temini olanaklarında

meydana gelen daralma. Bu durum küresel ekonomik ya-

vaşlamanın daha da derinleşmemesi için kredi piyasalarının tekrar işler hale getirilmesini kaçınılmaz kılıyor.

Halen küresel düzeyde şirketlerin borç stokları bundan önce tanık olunan düzeylerle karşılaştırıldığında, olağanüstü olarak nitelenebilecek kadar yüksek değil, -Türkiye bu genel tanımlama içinde yer almıyor - ancak faiz farklarının bugünkü yüksek düzeyini koruması halinde, bu borç stokunun çevrilmesi, yenilenmesi şirketler açısından önemli sorunları beraberinde getirebilir.

Büyük çaplı Amerikan ve Avrupa şirketlerinde halen nakit girişleri bunların ödeme durumunda oldukları faiz giderlerini karşılayacak kadar bol, ancak kredibilitesi düşük ve küçük firmalar faiz ödemeleri konusunda bu kadar rahat değiller. Yüksek getirili bono ihraç etmiş olan şirketlerin yeniden finanse etmeleri gereken borç tutarının geçen yıla göre yüzde 50 oranında daha fazla olacağı tahmin ediliyor. Diğer taraftan 2005 – 2007 döneminde gerçekleştirilen borçlanma suretiyle yapılmış şirket satınalmalarına (leveraged buy outs) ilişkin devasa boyuttaki kredi borçlarının vadesi dolacağı için, 2011 ve daha sonraki yıllarda finansman alanındaki sıkıntılarının yoğunlaşması bekleniliyor. [2]

Önümüzdeki dönemde tanık olacak şirket iflasları gelişmiş ekonomilerin gündemini işgal edecek önemli bir sorun olacak, bununla beraber bu alanda yeni yükselen piyasa ekonomilerinin daha büyük bir tehditle karşılaşmaları riski daha yüksek. Zira toplam olarak bu ekonomiler 2009 yılında 1.8 trilyon Dolar tutarında borç yenileme, çevirme (kısa vadeli borç + orta ve uzun vadeli borçların ana para ödemeleri) ihtiyacını duyacaklar. Bu borç çevirme zorunluluğunun önemli bir kısmı, özellikle yeni yükselen Avrupa ülkelerinde olmak üzere şirketler kesiminden

kaynaklanıyor. Küresel ekonomik konjonktüre ilişkin beklentilerdeki bozulmanın halen devam ediyor olması ve küresel düzeyde borçluluk oranlarının düşürülmesi yolundaki yoğun çaba, şirketlerin mevcut borç stoklarını tümüyle yenilemeye olanak bulamayacakları yolundaki riski yükseltiyor. Söz konusu risk özellikle yeni yükselen piyasa ekonomileri için daha büyük önem taşıyor.

Firmaların temin edecekleri dış finansman olanaklarında meydana gelecek bir kesintinin çok yönlü olumsuz etkileri olabilir ve bu durum, geçmişte çoğu kez tanık olunduğu gibi, firmaların nakit varlıklarının kurumasıyla iflaslara yol açabilir. Daha evvelce dış finansmana dayalı olarak faaliyetlerini sürdüren şirketlerin bu olanak kısıtlanınca iç finansmana yönelmeleri küçük ve orta büyüklükteki işletmeler üzerinde baskı yaratabilir.

Diğer taraftan yakın geçmiş dönemde tanık olunduğu gibi kriz nedeniyle döviz kurlarında meydana gelen erime ve ulusal paranın değer kaybı dış finansman kullanmış olan firmalar üzerinde giderilmesi zor hasar meydana getirebilir.

Türkiye’de de 2005 – 2008 yıllarında uluslararası piyasalarda likidite bolluğunun yaşandığı dönemde gerek Türk Lirasının yabancı paralar karşısında değer kaybetme süreci içinde olması gerek kredi koşullarının elverişliliği nedeniyle özel sektör işletme ve yatırım faaliyetleri için yoğun bir dış borçlanmaya gitmiştir.

Özel kesimin uzun vadeli dış borcu 2003 yılı sonundaki 30.1 milyar Dolar düzeyinden 2008 yılı sonu itibariyle 139.8 milyar Dolara yükselmiş, ancak finansal piyasalardaki sıkışıklık sonucu 2009 yılı Şubat ayı sonu itibariyle 133.2 milyar Dolara gerilemiştir. Bankacılık ke-

simi hariç özel sektörün kısa vadeli dış borcu Şubat 2009 ayı sonu itibariyle 2.0 milyar Dolar, bankacılık kesiminin kısa vadeli borcu ise aynı ay itibariyle 7.8 milyar Dolar’dır.

Şubat 2009 sonu itibariyle toplam 133.2 milyar Dolar olan özel sektörün uzun vadeli dış borcunun 34.2 milyar Dolarlık bölümünün vadesi 2009 yılı içerisinde, 22.6 milyar Dolarlık bölümünün vadesi ise 2010 yılı içerisinde dolmaktadır. Dolayısıyla özel sektör dış borçları açısından bu yıl ve gelecek yıl göz ardı edilemeyecek bir yenileme, çevirme (roll over) sorunu ile karşı karşıya bulunmaktadır.

İç ve dış talepteki daralma, azalan üretim hacmi, yavaşlayan nakit girişi ve düşen karlılık düzeyleri firmaların yeterli miktarda uzun vadeli finansman kaynağı elde edebilmelerine daha da hayati bir sorun niteliği kazandırmaktadır.

Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Uzun Vadeli Kredi Borcu (Milyon Dolar)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Uzun Vadeli						
Finansal	5 285	8 595	15 923	28 363	41 758	40 937
Finansal Olmayan	24 799	28 238	34 411	53 446	79 415	98 871
Topl. Uzun Vade	30 084	36 833	50 334	81 809	121 173	139 808

Kaynak. TCMB

[1] IMF, Küresel Finansal İstikrar Raporu (GFSR), Nisan 2009, S. 25.

[2] IMF, Küresel Finansal İstikrar Raporu (GFSR), Nisan 2009, S. 27.

Merkez Bankası;

Ekonomide daralma genişleyebilir

Merkez Bankası, yılın ilk çeyreğinde büyüme hızındaki daralmanın çift haneli rakamlara ulaşabileceği değerlendirmesinde bulundu. Banka, alınan tüm önlemlere rağmen kısa süre içinde ekonomide canlanma beklenmemesi gerektiğini de kayıt altına aldı.

Merkez Bankası, yılın ilk çeyreğinde büyüme hızındaki daralmanın çift haneli rakamlara ulaşabileceği değerlendirmesinde bulundu. Banka, alınan tüm önlemlere rağmen kısa süre içinde ekonomide canlanma beklenmemesi gerektiğini de kayıt altına aldı.

Merkez Bankası, Para Politikası Kurulu Toplantı Özetini açıkladı. İktisadi faaliyetteki keskin daralmanın etkisiyle 2009 yılının ilk çeyreğinde enflasyondaki düşüş eğiliminin belirginleştiği vurgulanan açıklamada, “Petrol ve diğer

emtia fiyatlarındaki birikimli gerilemenin de katkısıyla kısa vadede enflasyondaki düşüşün hızlanacağı tahmin edilmektedir” denildi.

Güncel verilerin, mali önlemler dahilinde belirli mal gruplarına yönelik vergi indirimlerinin iç piyasa satışlarında etkili olduğunu gösterdiği kaydedilen açıklamada, şu değerlendirilmede bulunuldu: “Otomobil yurt içi satışları, mevsimsellikten arındırılmış verilerle Mart ayında bir önceki aya kıyasla yüzde 82 gibi yüksek bir oranda artarken, 2008 yılı Mayıs ayından bu yana ilk kez yıllık bazda artış gös-

termiştir. Benzer şekilde, tüketim malı ithalatı ve yurt içine yapılan ev eşyası satışları gibi iç talep göstergeleri de Mart ayında hızlı artışlar göstermiştir. Kurul, tüketim talebinde son dönemde gözlenen kısmi canlanmanın kalıcı bir toparlanmayı yansıtmadığı, daha ziyade alınan mali tedbirlerin oluşturduğu fiyat avantajının ilgili mallara olan tüketim talebini öne çekmesinden kaynaklandığı değerlendirmesinde bulunmuştur.”

Yılın ilk çeyreği itibarıyla dış talebin zayıf seyrini sürdürdüğü belirtilen açıklamada, dış ticaretteki ge-

rilemenin yarattığı cari dengede finansman ihtiyacının azalmasına işaret edildi.

İşsizliğe de vurgu yapılan açıklamada, “Sonuç olarak Kurul, son dönemde açıklanan veriler doğrultusunda, yılın ilk çeyreğinde büyüme hızındaki daralmanın çift haneli rakamlara ulaşabileceği değerlendirilmesinde bulundu. Güven endeksleri ve talep beklentilerine ilişkin güncel göstergeler ise yılın ikinci çeyreğinden itibaren sınırlı bir toparlanmanın başlayabileceğine işaret etmektedir” denildi. Hükümet ise 2009 yılının tamamı için küçülme hedefini yüzde 3.6 olarak belirlemiştir.

Politika faizlerindeki hızlı indirimler ve iç piyasayı canlandırmaya yönelik mali önlemlerin yurt içi talebi desteklediği ifade edilen açıklamada, “Bununla birlikte Kurul, küresel ekonominin kalıcı olarak istikrara kavuşmasının zaman alacağını ve buna bağlı olarak yurt içi iktisadi faaliyette kısa vadede belirgin bir canlanma olmayacağını öngörmektedir. Bu doğrultuda, toplam

talep koşullarının bir müddet daha enflasyona düşüş yönünde destek vereceği tahmin edilmektedir” denildi.

Para Politikası Kurulu’nun toplam talep koşullarının enflasyondaki düşüşe yaptığı katkıyı gözeteerek 75 baz puanlık indirim yaptığı

belirtilen açıklamada, şöyle denildi: “Politika faizlerindeki indirimlerin 2009 yılı sonunda enflasyonun hedefin belirgin olarak altında gerçekleşme olasılığını azalttığı düşünülmektedir. Dolayısıyla, bundan sonraki faiz indiriminin ölçülü olabileceği belirtilmiştir. Bununla

birlikte, finansal koşullardaki ek sıkılığın kısmen devam etmesi ve küresel finans piyasalarındaki sorunların reel ekonomi üzerindeki etkilerinin boyutuna ilişkin belirsizliklerin halen yüksek seviyede seyretmesi, aşağı yönlü risklerin tamamıyla ortadan kalkmadığına işaret etmektedir. Bu çerçevede Kurul, şartlara bağlı olarak para politikasının aşağı yönlü esnekliğini uzunca bir süre korumasının gerekebileceği değerlendirilmesinde bulunmuştur.”

Bütçedeki bozulmaya işaret edilen açıklamada, “Bütçe dengesini düzeltmek için gerekebilecek dolaylı vergi düzenlemeleri veya yönetilen/yönlendirilen fiyat ayarlamaları, kısa vadede enflasyonda oynaklığa neden olabilecek bir unsur

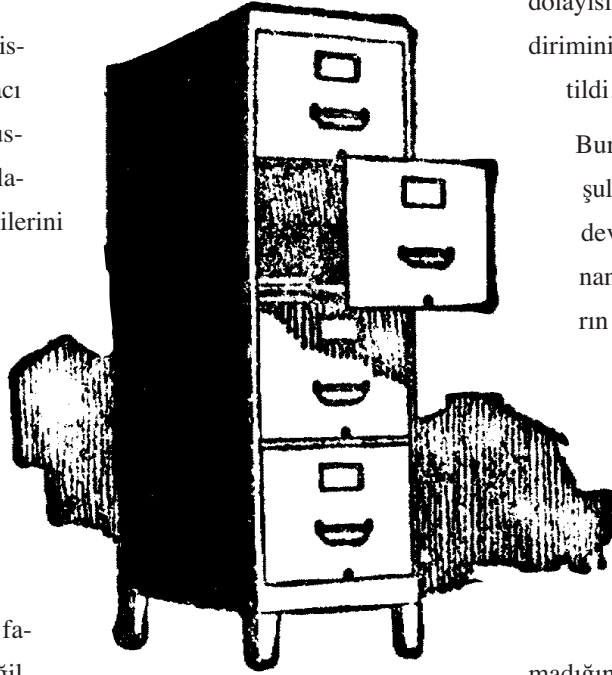
olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca, kamu kesiminin artan finansman gereksinimi, para politikası kararlarının ve son dönemde uygulanan mali tedbirlerin iktisadi faaliyet üzerindeki olumlu etkilerini zayıflatma potansiyeli taşımaktadır. Bu bağlamda Kurul üyeleri, kısa vadedeki mali gevşemenin, borç dinamiklerinin sürdürülebilirliğini ve bütçe disiplini gözetilen orta vadeli somut bir mali çerçeveye ile desteklenmesinin önemini vurgulamıştır” denildi.

Merkez Bankası'nın, fiyat istikrarını sağlama temel amacı ile çelişmemek kaydıyla, uluslararası piyasalardaki sorunların ekonomi üzerindeki etkilerini sınırlamak için üzerine düşen tedbirleri almaya devam edeceği vurgulanan açıklamada, şöyle denildi:

“Küresel krize karşı ekonomimizin direncini koruması için basiretli bir para politikası gereklidir, fakat bu tek başına yeterli değildir. Dolayısıyla, orta vadede mali disiplinin sürdürüleceğine dair tahhütlerin ve yapısal reform sürecinin güçlendirilmesi, gerek beklenti yönetiminin etkinleştirilmesi gerekse para politikası kararlarının olumlu etkilerinin desteklenmesi açısından büyük önem arz etmektedir. Bu çerçevede, Avrupa Birliği'ne uyum ve yakınsama süreci-

nin devam ettirilmesi ve Katılım Öncesi Ekonomik Program'da yer alan düzenlemelerin hayata geçirilmesi konusunda atılacak adımlar önemini korumaktadır.”

Bu değerlendirmeler doğrultusunda, Ocak Enflasyon Raporu'nda yer alan "erken toparlanma" senaryosunun (küresel ekonominin 2009 yılının üçüncü çeyreğinden itibaren toparlanmaya başlaması) gerçekleşme

olasılığı-
nın oldukça zayıfladığı ifade edildi. Güncel verilerin, işsizlik oranındaki artışın 2009 yılının ilk çeyreğinde hızlanarak sürdüğünü gösterdiği, bu çerçevede, iktisadi faaliyetteki toparlanmanın zaman alacağı ve enflasyon üzerindeki aşağı yönlü baskıların süreci kaydedildi.

Küresel ekonominin kalıcı olarak istikrara kavuşmasının zaman alacağı ve buna bağlı olarak yurt içi iktisadi faaliyette kısa vadede belirgin bir canlanma olmayacağı öngörüldü. Bu doğrultuda, toplam talep koşullarının bir müddet daha enflasyona düşüş yönünde destek vereceği tahmin edildi.

Özette, politika faizlerindeki indirimlerin 2009 yılı sonunda enflasyonun hedefin belirgin olarak altında gerçekleşme olasılığını azalttığı, dolayısıyla, bundan sonraki faiz indiriminin ölçülü olabileceği belirtildi.

Bununla birlikte, finansal koşullardaki ek sıkılığın kısmen devam etmesi ve küresel finans piyasalarındaki sorunların reel ekonomi üzerindeki etkilerinin boyutuna ilişkin belirsizliklerin halen yüksek seviyede seyretmesinin, aşağı yönlü risklerin tamamıyla ortadan kalkmadığına işaret ettiği belirtildi.

Bu çerçevede, şartlara bağlı olarak para politikasının aşağı yönlü esnekliğini uzunca bir süre korumasının gerekebileceği değerlendirilmesinde bulundu.

Özette, kısa vadedeki mali gevşemenin, borç dinamiklerinin sürdürülebilirliğini ve bütçe disiplini gözetilen orta vadeli somut bir mali

Dünya Ekonomisi

ABD ekonomisinden iyileşme sinyalleri

Küresel krizden çıkış için harcanan yoğun çabalar şu ana kadar beklenen sonuçları vermedi. Krizin merkez ülkesi konumundaki ABD ekonomisindeki bazı veriler iyileşme sinyali olarak algılandı. Ancak resesyondan kısa vadede çıkılmasını kimse beklemiyor.

ABD Başkanı Obama'nın en yetkili ekonomi danışmanı Lawrence Summers, ülke ekonomisinin kısa sürede düzeleceğini beklemediğini ancak bazı verilerin olumlu sinyal verdiğini açıkladı. Summers, "Ama bu yol uzun ve zorlu ve çok zaman alacak. Yeniden istihdam yaratmamız gerekecek. Finansal sistemi desteklememiz gerekecek" dedi.

Veriler, ABD'nin 2007 yılı sonunda girdiği ağır resesyonda 5 milyon kişinin işini kaybettiğini gösteriyor. Ancak ekonomideki gerilemenin hız kestiğine işaret eden veriler de var.

Son dönemde bazı yetkililer, ekonominin zor dönemeci geçtiği yolunda iyimser açıklamalar yapıyorlar. Summers ise, gelecekteki toparlanmadan söz etmenin yanlış olmadığını belirtti ancak ekonominin karşısında daha hâlâ zorluklar bulunduğunu vurguladı.

Summers, "Hiç kimse zafer ilan edecek durumda değil. Ama kimse zafer ilan edemiyor diye, meydana gelen gelişmeleri de dikkate almazlık edemeyiz. Ancak daha yolun uzun olduğu, hâlâ önemli risklerin bulunduğu, karşılaşmaya hazırlanmamız gereken aşağı yönlü durumlar olduğu, küresel ekono-

mide sorunlar olduğu ve ticari emlak piyasasında sorunlar olduğu yolundaki uyarılar haklıdır" dedi.

ABD hükümetinin, finans sektörünü kurtarma çabaları kapsamında en büyük bankaların sermaye yapısını güçlendirmek için çok büyük harcamalar yapması, kamuoyunda zengin bankaları kurtarma operasyonu olarak değerlendirilmiş öfke yaratmıştı.

ABD Merkez Bankası'nın (Fed) eyaletlerden aldığı çeşitli ekonomik verilere dayanarak hazırladığı "Bej Kitap" adlı raporda, "Birkaç bölgede bazı sektörlerdeki ekono-

mik faaliyetlerde düşük seviyede istikrar işaretleri görüldü, ancak ekonomik faaliyetlerin bütünü daha fazla daraldı ya da zayıf kaldı" denildi.

ABD'de, 12 bölgeden 5'inde ekonomideki faaliyetlerdeki düşüş hızının azaldığı, diğerlerinde bir istikrar yakalandığı belirtilen raporda, "Birkaç bölgede birçok sektörde imalat faaliyeti

birkaç istisna hariç zayıfladı. Finans

dis hizmet

faaliyeti daralmayı sürdürdü" ifadesi kullanıldı.

Perakende harcamaların yavaş kaldığı, ancak bazı bölgelerde satışlarda hafif de olsa düzelme görüldüğü bildirilen raporda, birçok bölgede konut fiyatları ve yeni konut inşaatlarının düşmeye devam etmesi

yüzünden emlak piyasasında sıkıntılarının sürdüğü, insanların konut satın almaya ilgisinin ise artmaya başladığı kaydedildi.

Raporda, istihdam piyasasının düzelmediği, koşulların zayıf olduğu, işten çıkarmaların sürdüğü, çalış-

ma saatlerinin azaltıldığı ve fabrikaların geçici olarak kapatıldığı da belirtildi.

ABD'de işsizlik oranı geçen ay yüzde 8.5 ile 25 yılın en yüksek oranına ulaştı. Küresel krizin etkisini hissettirmeye başladığı Aralık 2007'den bu yana 5.1 milyon insan işini kaybetti.

Uluslararası Para Fonu (IMF), ekonomik durgunluğun bekle-

olmasının, birçok ülkeyi aynı zamanda etkilemesinin tarihsel olarak nadiren görüldüğünü ve bu durumların açıklanmasında ihtiyatlı olunması gerektiği belirtildi.

Raporda, "mevcut ekonomik gerilemenin eş zamanlı ve derin finansal krizle birlikte olması duru-

mun-

da durgunluğun muhtemelen uzun süreceği ve ardından ekonomide iyileşmenin ortalamasının altında zayıf olacağı" ifade edildi.

Ekonomik durgunlukların

nenden daha uzun sürebileceğini, durgunluğun ardından ekonomide iyileşmenin zayıf olacağını bildirdi.

IMF'nin Dünya Ekonomisi Görünüm Raporu'nun Bahar 2009 bölümünde, geniş çaplı finansal krizin ve ekonomik gerilemenin birlikte

genellikle kısa ve iyileşmenin güçlü olduğunu, tipik bir durgunluğun yaklaşık bir yıl sürdüğünü ve durgunluğu izleyen toparlanmanın 5 yıldan fazla sürdüğü belirtilen raporda, ekonomik durgunluğun finansal krizle birlikte olması halinde ise daha ciddi ve uzun süreli ol-

duğu vurgulandı. Bugünkü durgunluk durumu hariç 1960 yılından bu yana 10 ya da daha fazla gelişmiş ekonominin 1975, 1980 ve 1992 yıllarında üç kez aynı zamanda durgunluğa girdiği bir durumunun söz konusu olduğu ifade edilen raporda, özellikle ABD ekonomisi durgunlukta ise bu durgunlukları takiben ekonomide toparlanmanın genellikle yavaş ve dış talebin zayıf olduğuna işaret edildi.

IMF, 1975 ve 1980 yıllarındaki durgunluk döneminde ABD'nin ithalatındaki keskin düşüşün dünya ticaretindeki daralmaya önemli ölçüde etkisi bulunduğunu kaydetti.

Zengin ülkelerdeki finansal krizlerin, kısmen küreselleşmenin finansal bağılılığı artırması yüzünden güçlü ve hızlı biçimde gelişmekte olan ülkelere sirayet ettiği ifade edilen raporda, şu ifadeler kullanıldı: "2008'in üçüncü çeyreğinde gelişmiş ülkelerde finansal gerginlikte benzeri görülmemiş yükselişin gelişmekte olan ülkelerin üzerinde önemli etkisi oldu. Dördüncü çeyrekte finansal gerginlik, gelişmekte olan ülkelerin tamamında finansal sistemin bütün bölümlerine yayıldı ve 1990'lı yılların ortasında Asya finansal krizinde görülen seviyelerin üzerine çıktı" denildi.

Londra'da 2 Nisanda düzenlenen G-20 zirvesinde küresel ekonomik krizle mücadelede daha fazla rol

oynamasına ve daha fazla kaynağa sahip olunmasına karar verilen IMF'nin kaynaklarının 750 milyar dolara çıkarılması kabul edilmişti.

Dünya Bankası'na göre, Doğu Asya'nın gelişmekte olan ekonomilerinin büyümesi bu yıl hızla yavaşlayacak. Ancak banka Çin ekonomisinde bu yıl iyileşme olabileceğini tahmin ediliyor.

Dünya Bankası'nca hazırlanan rapora göre, Çin ve Tayland'ın da aralarında bulunduğu Asya ülkeleri bu yıl yüzde 5,3 büyüyecek. Geçen yıl Asya ülkeleri yüzde 8, 2007 yılında ise yüzde 11,4 büyüme kaydetmişti.

Raporda, Asya bölgesi için hayat kurtarıcı rolü olan ihracatın dibe vurmasıyla, fabrika kapanmalarının yaygınlaştığı, işsizliğin arttığı ve ücretlerde kesintiler yaşandığı bildirildi.

Dünyanın 3. büyük ekonomisi olan Çin'in bu yıl sonunda iyileşmeye başlayacağı ve iyileşmenin gelecek yıl da devam edeceği belirtilen raporda, bunun da tüm bölgenin iyileşmesine yardım edeceği ifade edildi. Raporda, Çin'in kritik noktayı atlatacağına dair işaretler olduğu belirtilerek, geçen yıl yüzde 9 büyüyen ülkenin bu yıl yüzde 6,5 büyüyeceği tahmin edildi.

Dünya Bankası Asya Bölgesi Başekonomisti Vikram Nehru, Doğu Asya ve Pasifik bölgesinin çok zor

dönemlerle karşı karşıya olduğuna şüphe olmadığını söyledi. Raporda, Kamboçya, Malezya, Tayland ve Doğu Timor'da yoksullukta yükseliş yaşanmasının beklendiğini bildirdi. Gelişmekte olan Doğu Asya ekonomileri içinde Tayland ekonomisinin bu yıl en büyük daralmayla karşı karşıya kalabileceği ifade edilen raporda, geçen yıl yüzde 2,6 büyüyen Tayland'ın bu yıl yüzde 2,7 küçülmesinin beklendiği belirtildi. 2 yıl önce yüzde 10'dan fazla büyüme kaydeden Kamboçya ekonomisinin ise bu yıl yüzde 1 daralması bekleniyor.

Çin ekonomisinin yılın ilk çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6.1 büyüdüğü açıklandı. Bu, Çin'in büyüme rekorları kırmaya başladığı 1992'den bu yana gerçekleştirdiği en düşük büyüme oranı oldu ve uzmanların ilk çeyrekle ilgili büyüme tahmini olan yüzde 6.3'ün gerisinde kaldı. Çin ekonomisi geçen yılın ilk çeyreğinde yüzde 6.8 büyümüştü.

Çin'in dış ticareti yılın ilk çeyreğinde 428,7 milyar dolara gerileyerek geçen yılın aynı dönemime göre yüzde 24.9 azaldı. İhracat yüzde 19.7'lik düşüşle 245,5 milyar dolara, ithalat da yüzde 30.9'luk düşüşle 183,2 milyar dolara indi. Çin'in döviz rezervi de ilk çeyrekte yüzde 16 artarak, Mart ayının sonunda 1 trilyon 953,7 milyar doları buldu.

ÜFE:0,65, TÜFE:0,02

Nisan ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde 0,65, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 2,35 artış, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde -0,35 düşüş ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 10,65 artış gerçekleşti. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde 3,27, sanayi sektöründe ise yüzde 0,08 olarak gerçekleşti. ÜFE sonuçları sanayinin alt sektörleri bazında değerlendirildiğinde en yüksek aylık artış yüzde 20,09 ile ham petrol ve doğalgaz alt sektöründe yaşandı. Endekste kapsanan 291 maddenin ortalama fiyatlarında düşüş yaşandı.

Nisan ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde 0,02, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 1,07, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6,13 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 9,98 artış gerçekleşti. Ana harcama grupları itibariyle biray önceye göre en yüksek artış yüzde 10,95 ile giyim ve ayakkabı grubunda yaşandı. Bir önceki yılın aynı ayına göre ise en yüksek artış yüzde 14,44 ile konut grubunda oluştu. Endekste kapsanan 449 maddenin 69 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 145 maddenin fiyatlarında düşüş yaşandı.

ÜFE	NİSAN 2009 (2003=100)	NİSAN 2008 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,65	4,50
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	2,35	11,04
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	-0,35	14,56
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	10,65	6,39

TÜFE	NİSAN 2009 (2003=100)	NİSAN 2008 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,02	1,68
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	1,07	4,82
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	6,13	9,66
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	9,98	8,33

		2009				2008							
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	0,23	1,17	0,29	0,65	2,12	0,32	1,25	-2,34	-0,90	0,57	-0,03	-3,54
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	0,23	1,40	1,70	2,35	13,39	13,76	15,18	12,49	11,48	12,11	12,08	8,11
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	0,29	-0,34	1,10	0,02	1,49	-0,36	0,58	-0,24	0,45	2,60	0,83	-0,41
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	0,29	-0,06	1,05	1,07	6,38	6,00	6,61	6,35	6,83	9,60	10,52	10,06

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Mart (Milyon YTL)			2009 Yılı Bütçe Hedefi
	2008	2009	Artış (yüzde)	
Genel Bütçe Gelirleri	45.330	45.627	0.65	244.171
Vergi Gelirleri	40.256	38.144	-5.24	202.089
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç üzerinden Alınan Vergiler	12.822	13.457	4.95	65.401
Gelir Vergisi	8.547	9.439	10.4	45.253
Gelir Vergisi Tevkifatı	7.654	8.433	10.1	
Kurumlar Vergisi	4.275	4.018	-6.01	20.148
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	4.021	3.884	-3.40	
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	1.637	1.706	4.21	4.822
Motorlu Taşıtlar Vergisi	1.621	1.686	4.00	4.700
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	15.781	15.194	-3.71	79.065
Dahilde Alınan KDV	4.218	4.155	-1.49	19.974
Özel Tüketim Vergisi	9.457	8.737	-7.61	49.376
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	906	1.092	20.5	4.100
Dış Ticaretten Alınan Vergiler	7.725	5.450	-29.4	42.053
İthalde Alınan KDV	7.018	4.867	-30.6	38.500
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.015	1.225	20.6	7.362
Harcamalar	51.562	65.949	27.9	254.680

EKONOMİK VERİLER

	2008	2007	2006	2005	2004	2003
GSYH (Cari fiyatlarla milyon YTL)	950.144	843.178	758.391	648.932	559.033	454.781
GSYH (milyon/dolar)		658.786	526.429	481.497	390.387	304.901
GSYH (Değişim Hızı sabit fiyatlarla %)	1.1	4.7	6.9	8.4	9.4	5.3
Kişi başına GSMH (ABD Doları)	10.436	9.33	6.477	5.008	4.172	3.383
Sanayi Üretim Endeksi (2005=100)	114.3	115.3	107.8	100		
Toplam İhracat (milyon/dolar)	131.966	107.272	85.535	73.476	63.167	47.253
Toplam ithalat (milyon/dolar)	201.960	170.062	139.576	116.774	97.540	69.340
Dış Ticaret Dengesi (milyon/dolar)	-69.994	-62.791	-54.041	-43.298	-34.373	-22.087
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	65.3	63.1	61.3	62.9	64.8	68.1
İşsizlik Oranı (%)	13.6	10.6	9.9	10.3	10.3	10.5
Kamu Net Borç Stoku (milyon YTL)	271.460	248.312	258.191	270.275	274.195	250.593
İç Borç Stoku (milyon YTL)	261.000	255.310	251.470	244.782	224.483	194.387
Dış Borç Stoku (milyon/dolar)	150.766	133.452	108.322	98.815	102.938	96.214
Merkezi Yönetim Borç Stoku (milyon YTL)	348.180	333.485	345.050	331.520	316.528	282.807
Cari İşlemler Dengesi (milyon/dolar)	-41.416	-38.219	-32.051	-22.088	-14.431	-8.036

(Bin YTL)	2009		2008		2007
	10 Nisan	3 Nisan	26 Aralık	11 Nisan	28 Aralık
Emisyon	34.283.996	34.565.802	32.724.754	29.048.385	27.943.811
Para Arzı					
- M1	86.057.720	85.066.361	83.380.932	78.234.765	77.674.822
- M2	437.380.839	441.049.350	434.205.424	376.469.203	345.028.428
- M3	465.397.581	470.723.884	458.383.776	403.761.960	370.077.665
Yurtiçi Kaynaklı YTL Mevduat	264.065.482	263.670.795	268.802.517	228.198.545	209.845.693
- Vadeli Tasarruf	182.755.905	183.759.806	184.492.538	154.839.290	144.025.106
- Vadesiz Tasarruf	16.996.139	16.779.127	15.593.007	15.095.043	13.502.656
- Vadeli Ticari	36.665.052	36.322.045	39.693.690	33.294.207	27.046.729
- Vadesiz Ticari	11.480.413	9.642.987	11.511.475	10.920.002	13.150.172
- Resmi Mevduat	16.167.973	17.166.830	17.511.807	14.050.003	12.121.030
Kredi Stoku	270.160.929	269.967.335	278.395.523	247.048.782	222.832.596
- Tüm Banka Kredileri	270.160.929	269.967.335	278.395.523	247.048.782	222.832.596
- M.B. Kredileri	0	0	0	0	0
Bank. El. Tah. ve Bono	195.378.448	188.229.699	171.774.890	163.092.233	148.075.355

Mevzuat Değişiklikleri

- 01.04.2009** - Ticaret Şirketlerinin Tüzel Kişiliği Bulunmayan Bir Ortaklık Yapısı ile İşlettikleri Ticari İşletmelerin Ticaret Sicillerine Tescili Hakkında Tebliğ (İç Ticaret: 2009/2)
- 02.04.2009** - Bankalarca Kamuya Açıklanacak Finansal Tablolar ile Bunlara İlişkin Açıklama ve Dipnotlar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ
- 14.04.2009** - 2009/14850 Hayvancılığın Desteklenmesi Hakkında Karar
- 2009/1485 Çiftçi Kayıt Sistemine Dahil Olan Çiftçilere Mazot, Kimyevi Gübre ve Toprak Analizi Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Karar
- 2009/14881 Bazı Mallara Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar
- 2009/14882 4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa Ekli (III) Sayılı Listenin (A) Cetvelinde Yer Alan Malların Vergi Oranları ve Asgari Maktu Vergi Tutarlarının Yeniden Belirlenmesine İlişkin Karar
- Aracı Kurumlar Tarafından Yatırılan Teminatların Kullanım Esasları Tebliği (Seri: V, No: 101)
- Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2009/4)
- 15.04.2009** - Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerince Alacakları İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- 25.04.2009** - Asgarî İşçilik İncelemelerinde Uzlaşma Yönetmeliği
- 27.04.2009** - 5892 Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 29.04.2009** - Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri IV, No: 42)

Vergi Takvimi

- 05.05.2009** - Mart 2009 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
- Mart 2009 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)
- 07.05.2009** - Nisan 2009 Dönemi Çeklere Ait Değerli Kağıtlar Vergisi Bildirimi ve Ödemesi
- 11.05.2009** - 16-30 Nisan Dönemine Ait Noterlerce Yap. Makbuz Karşılığı Öde. Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödemesi
- 16-30 Nisan Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 14.05.2009** - 2009 I. Geçici Vergi Dönemine (Ocak-Şubat-Mart) Ait Gelir Vergisinin Beyanı
- 2009 I. Geçici Vergi Dönemine (Ocak-Şubat-Mart) Ait Kurum Vergisinin Beyanı
- 15.05.2009** - Nisan 2009 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2009 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2009 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2009 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2009 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2009 Dönemine Ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
- 18.05.2009** - 2009 I. Geçici Vergi Dönemine (Ocak-Şubat-Mart) Ait Gelir Vergisinin Ödemesi
- 2009 I. Geçici Vergi Dönemine (Ocak-Şubat-Mart) Ait Kurum Vergisinin Ödemesi
- 20.05.2009** - Nisan 2009 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin EK:4 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Nisan 2009 Dönemine Ait Kolalı Gazozlara İlişkin EK:7 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Nisan 2009 Dönemine Ait Alkollü İçecekler İlişkin EK:8 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Nisan 2009 Dönemine Ait Tütün Mamullerine İlişkin EK:9 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Nisan 2009 Dönemine Ait Yarışma ve Çekilişlerle Futbol Müsabakalarına ve At Yarışlarına Ait Müşterek Bahislerle İlgili İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2009 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2009 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2009 Dönemine Ait Müşterek Bahislere İlişkin Eğlence Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Eğlence Vergilerine İlişkin Eğlence Vergisinin Ödenmesi
- Nisan 2009 Dönemine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2009 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2009 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallarına İlişkin EK:10 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- 25.05.2009** - GVK Geçici 61. Madde Uyarınca Hesaplanan Yatırım İndirimi Stopajının Beyanı
- Nisan 2009 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajının Muhtasar Beyanname ile Beyanı
- Nisan 2009 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajının Muhtasar Beyanname ile Beyanı
- Nisan 2009 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı
- Nisan 2009 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı
- 1-15 Mayıs Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 26.05.2009** - Nisan 2009 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajının Ödemesi
- Nisan 2009 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajının Ödemesi
- Nisan 2009 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Ödemesi
- GVK Geçici 61. Madde Uyarınca Hesaplanan Yatırım İndirimi Stopajının Ödemesi
- Nisan 2009 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Ödemesi
- 27.05.2009** - 1-15 Mayıs Dönemine Ait Noterlerce Yap. Makbuz Karşılığı Öde. Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödemesi
- 01.06.2009** - Nisan 2009 Dönemine Ait Haberleşme Vergilerinin Beyanı ve Ödemesi
- Veraset ve İntikal Vergisi 1. Taksit Ödemesi
- Vergi Levhası Tasdiki
- 2009 Yılı Çevre Temizlik Vergisinin (İşyeri ve Diğer Şekilde Kullanılan Binalar ile Su İhtiyacını Belediyece Tesisi Edilmiş Su Şebekesi Haricinden Karşılamanın İçin) 1. Taksit Ödemesi
- 2009 Yılı Emlak Vergisi 1. Taksit Ödemesi
- SSK (Nisan 2009) Sigorta Primlerinin Ödemesi
- Bağ-Kur Sigortalılarının Mayıs 2009 Sigorta Primi ve Sağlık Sigorta Primlerinin Ödemesi
- 05.06.2009** - Nisan 2009 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
- Nisan 2009 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)

Nisan 2009 Kronoloji

01 Nisan İhracat Mart'ta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 35 azalarak 7.1 milyar dolara indi.

02 Nisan Dünya ekonomisini kurtarmak için Londra'da toplanan G-20 liderleri, 1 trilyon dolarlık paket açıkladı.

03 Nisan IMF'in kaynakları 3 kat artırılarak 750 milyar dolara çıkarılacak.

04 Nisan Türkiye'nin karşı çıktığı Rasmussen'in NATO Genel Sekreter adaylığına ABD Başkanı Obama'nın güvencesiyle Türkiye çekincesini kaldırdı

05 Nisan ABD-AB zirvesine katılan Barack Obama üye ülkelere çağrı yaptı; Türkiye'nin AB üyeliği islam dünyasına olumlu bir sinyal olacak dedi.

06 Nisan ABD Başkanı Barack Obama, ilk yabancı ülke ziyaretinde geldiği Türkiye'de açık konuştu, laik demokrasiye vurgu yaptı, dünyaya önemli mesajlar verdi.

07 Nisan Obama'nın ziyareti ve Rasmussen'in Ankara'nın son dakika oluru ile NATO Genel Sekreterliğine seçilmesi Türkiye'yi dünya gündeminin ilk sırasına taşıdı.

08 Nisan Yedi aydır sürekli düşen sanayi üretimi, Şubat ayında da 23.7 azalışla yeni bir rekora imza attı.

09 Nisan 1 Mayıs'ın Emek ve Dayanışma Bayramı olması için hazırlanan tasarı Bakanlar Kurulu'nda imzaya açıldı.

10 Nisan İmalat sanayinde kapasite kullanım oranı 0,9 puan artış gösterdi.

11 Nisan DSP Genel Başkanı Zeki Sezer, Genel Başkanlık görevinden istifa etti.

12 Nisan Markalar araştırmasına göre Türkiye'nin en tanınan markasının Arçelik olduğu açıklandı.

13 Nisan Ergenekonun 12'nci dalgası 36 bin kız öğrenciyi okutan Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'ni ve rektörleri hedef aldı. Başkent Üniversitesi Rektörü Prof.Dr. Mehmet Haberal'da gözaltına alındı.

14 Nisan Bütçe açığı yılın ilk üç ayında 19 milyar lirayı aştı.

15 Nisan İşsizlik Şubat sonu itibariyle yüzde 15.5'le Cumhuriyet tarihinin rekorunu kırdı. İşsiz sayısı 3 milyon 650 bine çıktı.

16 Nisan Merkez Bankası faizi yüzde 9.75 ile tek haneye çekti ve ölçülü faiz indirimlerinin süreceğini açıkladı.

17 Nisan Ergenekon soruşturması kapsamında gözaltına alınan üç rektöründe aralarında bulunduğu altı kişi tutuklandı, çoğu ÇYDD üyesi 31 kişi serbest bırakıldı.

18 Nisan Ergenekon'un 12'nci dalgasının eğitime yardım amacıyla kurulan derneklere ve profesörlere yönelmesini protesto eden onbinlerce kişi Anıtkabir'e yürüdü.

19 Nisan TUSİAD, siyasi iradeden tam bağımsız ve özerk bir gelir idaresi ve denetim uygulamasının tesis edilmesini istedi.

20 Nisan Ankara Ağır Ceza Mahkemesi Yargıtay'ın "Danıştay ve Cumhuriyet gazetesine düzenlenen saldırılarla ilgili dava ergenekon davasıyla birleştirilmeli" şeklindeki kararına uydu.

21 Nisan Lübnan Cumhurbaşkanı Mişel Süleyman, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ü ziyaret etti.

22 Nisan Dışişleri Bakanlığı, Türkiye ile Ermenistan'ın ilişkileri normalleştirmek için mutabakata vardıklarını açıkladı.

23 Nisan IMF, 2009 yılında dünya ekonomisinin yüzde 1.3 oranında daralacağını beklediklerini açıkladı.

24 Nisan Amerikan Başkanı Obama, 24 Nisan açıklamasında soykırım kelimesini kullanmadı ancak "büyük felaket" deyimini kullandı.

25 Nisan Azerbaycan, Türkiye'ye sattığı doğalgazın fiyatını artırma kararı aldı.

26 Nisan Adalet Bakanı Şahin, son üç yılda yaklaşık 70 bin kişinin telefonlarının dinlendiğini açıkladı.

27 Nisan Polisin Bostanca'da bir eve yaptığı baskında bir kişi bomba ve silahlarla karşı koydu. Yoldan geçen bir çocuk ile bir emniyet amiri öldü, yedisi polis sekiz kişi yaralandı.

28 Nisan Meksika'da ortaya çıkan domuz gribinden ölenlerin sayısı 152'ye yükseldi. Dünya Sağlık Örgütü küresel salgın alarmı verdi.

29 Nisan PKK'lı teröristler, Lice'de yola döşedikleri mayınla zırhlı personel taşıyıcıyı havaya uçurdu, 9 asker şehit oldu.

30 Nisan Merkez Bankası ekonomide küçülmenin çift haneli rakamlara ulaşabileceğini açıkladı.